

आदेश क्र. ३

रोख रकमेत देय अनुदान

मागास क्षेत्र अनुदान निधी,
(बीआरजीएफ) १००% केंद्र पुरस्कृत
योजनेतर्गत सन २०१२-१३ या आर्थिक
वर्षात हिंगोली जिल्हा आराखडयासाठी
मंजूर विकास निधीचा प्रथम हप्ता
अनुदान वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन,
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई- ४००, ०३२.
शासन निर्णय क्रमांक : बीआरजीएफ-२०१२/प्र.क्र.३५(भाग-२)/पंरा-६
दिनांक - ३० ऑक्टोबर, २०१२.

पहावे: - १) शासन निर्णय क्र. बीआरजीएफ-२०१२/प्र.क्र.९४ (भाग-२)/पंरा-६ दि. ४ ऑगस्ट, २०१२
२) शासन निर्णय क्र. बीआरजीएफ-२०१२/प्र.क्र.३५/पंरा-६ दि. ११ ऑक्टोबर २०१२

प्रस्तावना :

मागास क्षेत्र अनुदान निधी (BRGF) ही १००% केंद्र पुरस्कृत अनुदानाची योजना सन २००७-०८ पासून पंचायत राज मंत्रालय, भारत सरकार यांचेमार्फत सुरू करण्यात आली आहे. राज्यामध्ये या योजनेच्या अंमलबजावणीकरीता केंद्र शासनामार्फत राज्यातील १२ जिल्ह्यांची निवड करण्यात आली आहे. त्यांची नावे पुढीलप्रमाणे १) गडचिरोली २) भंडारा ३) चंद्रपूर ४) गोंदिया ५) नांदेड ६) हिंगोली ७) धुळे ८) नंदूरबार ९) अहमदनगर १०) यवतमाळ ११) औरंगाबाद १२) अमरावती

मागास क्षेत्र अनुदान निधी (BRGF) या योजनेचा मुख्य उद्देश प्रादेशिक असमतोल दूर करणे व स्थानिक पायाभूत सुविधामधील कच्चे दुवे जोडणे हा आहे. तसेच योजनेच्या माध्यमातून पंचायत व नगरपालिका स्तरावरील स्थानिक प्रशासनास बळकटी देण्यासाठी वेगवेगळ्या सुविधा उपलब्ध करणे व याद्वारे या संस्थांची क्षमताबांधणी करणे हा आहे.

केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या या योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार जिल्ह्याचा विकास दृष्टीकोन (Vision Document) विचारात घेऊन लोकसहभागातून गावआराखडा तयार करणे आवश्यक आहे. गाव आराखडयाचे पंचायत समितीद्वारे एकत्रीकरण करून जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणेमार्फत जिल्हा आराखडा तयार करण्यात येतो. तदनंतर जिल्हा आराखडयास जिल्हा स्तरावर जिल्हा नियोजन समितीची (DPC) मंजूरी घेऊन सदर आराखडे केंद्र शासनास सादर केले जातात तसेच राज्य स्तरावर उच्चाधिकार समितीच्या अवलोकनार्थ सादर करण्यात येतात. केंद्र शासन या आराखडयाच्या अनुषंगाने संबंधीत जिल्ह्यास निधी मंजूर

करते. केंद्र शासनाने मंजूर केलेल्या निधीतून वरील १२ जिल्ह्यात मंजूर आराखड्यानुसार जिल्हा विकासाची कामे हाती घेण्यात येतात.

शासन निर्णय :-

सन २०१२-१३ या आर्थिक वर्षात मागास क्षेत्र अनुदान निधी या योजनेच्या अमंलबजावणीसाठी रु. २८०,५७,००,०००/- (रुपये दोनशे ऐंशी कोटी सत्तावन्न लक्ष फक्त) एवढा निधी राज्याच्या अर्थसंकल्पात प्रस्तावित करण्यात आला होता, परंतु २०१२-१३ या वर्षात प्रस्तावित केलेला निधी अर्थसंकल्पात न झाल्यामुळे केंद्राकडून प्राप्त झालेला निधी वितरण करता येत नव्हता त्यामुळे चालू वर्षासाठीचा प्रस्तावित केलेला रु. २८०,५७,००,०००/- (रुपये दोनशे ऐंशी कोटी सत्तावन्न लक्ष फक्त) व मागील वर्षाचा केंद्राकडून येणे प्रलंबीत असलेला रु. ३०,५४,००,०००/- (रुपये तीस कोटी चौपन्न लक्ष) असा एकूण रु. ३११,११,००,०००/- (रुपये तीनशे अकरा कोटी अकरा लक्ष फक्त) एवढा निधी जुलै, २०१२ च्या अधिवेशनात पुरवणी मागणीद्वारे मंजूर करून घेण्यात आला आहे.

२. या मंजूर केलेल्या एकूण निधीपैकी केंद्र शासनाकडून रु. १२३,५१,००,०००/- (रुपये एकशे तेवीस कोटी एकावन्न लक्ष फक्त) एवढा निधी राज्यास उपलब्ध झाला आहे. (यामध्ये सन २०११-२०१२ साठी रु. २०,७५,००,०००/- व सन २०१२-२०१३ साठी रु. १०२,७६,००,०००/- एवढ्या अनुदानाचा समावेश आहे)

३. या उपलब्ध निधीपैकी रु. ६०,९२,००,०००/- (रुपये साठ कोटी व्याणव लक्ष फक्त) एवढा निधी संदर्भित शासन निर्णयान्वये वितरित करण्यात आला आहे, तर उर्वरित रु. ६२,५९,००,०००/- (रुपये बासष्ट कोटी एकोणसाठ लक्ष फक्त) एवढा निधी वितरीत करण्याची कार्यवाही चालू आहे.

४. सन २०१२-१३ या चालू वर्षासाठी केंद्र शासनाने रु. ५,००,००,०००/- (रुपये पाच कोटी फक्त) एवढा निधी हिंगोली या जिल्ह्यासाठी उपलब्ध करून दिला आहे. या उपलब्ध निधीमध्ये अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी रु. ५१,००,०००/- (रुपये एकावण लक्ष फक्त) एवढा निधी, अनुसूचित जमातीसाठी रु. ४४,००,०००/- (रुपये चौवेचाळीस लक्ष फक्त) एवढा निधी तर सर्वसाधारणसाठी रु. ४,०५,००,०००/- (रुपये चार कोटी पाच लक्ष फक्त) एवढ्या निधीचा समावेश आहे.

५. मागास क्षेत्र अनुदान निधी या योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार केंद्र शासनाने हिंगोली जिल्ह्यासाठी मंजूर केलेल्या एकूण निधीपैकी ५% एवढा निधी जिल्हा परिषद/पंचायत समिती / ग्राम पंचायत स्तरावरील प्रकल्प व्यवस्थापनाचा खर्च भागविण्यासाठी तर उर्वरित ९५% एवढा निधी जिल्हा नियोजन समितीमार्फत मंजूर जिल्हा आराखड्यामध्ये प्रस्तावित केल्यानुसार ग्रामीण व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या विकास कामांवर खर्च करावयाचा आहे.

६. त्यानुसार मागास क्षेत्र अनुदान निधी योजनेतर्गत केंद्राकडून प्राप्त झालेला रु. ५,००,००,०००/- (रुपये पाच कोटी फक्त) निधीपैकी या शासन निर्णयासोबत जोडण्यात आलेल्या विवरणपत्रातील रकाना ११ मध्ये दर्शविल्यानुसार ५% प्रमाणे रु. २५,००,०००/- (रुपये पंचवीस लक्ष फक्त) एवढा निधी प्रकल्प व्यवस्थापनाचा खर्च भागविण्यासाठी तर रकाना क्रमांक १२ मध्ये दर्शविल्यानुसार ९५% प्रमाणे रु. ४,७५,००,०००/- (रुपये चार कोटी पंच्याहत्तर लक्ष फक्त) एवढा निधी जिल्हा विकास कामांसाठी या शासन निर्णयान्वये हिंगोली जिल्ह्याचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचे अधिनस्त अर्थसंकल्पीय प्रणालीद्वारे वितरित करण्यात येत आहे.

७. जिल्हा आराखडयामध्ये प्रस्तावित केलेल्या प्रमाणात ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्थांचा निधी हा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद तथा अध्यक्ष, कार्यकारी समिती, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा यांचे अधिनस्त ठेवण्यात यावा, ते या निधीच्याबाबतीत नियंत्रक अधिकारी राहतील. उर्वरीत नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निधीच्या बाबतीत संबंधित जिल्ह्यांचे जिल्हाधिकारी हे नियंत्रक अधिकारी राहतील. नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांचा निधी संबंधित जिल्ह्यांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद तथा अध्यक्ष, कार्यकारी समिती, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा यांनी संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांना वितरीत करावा. हा निधी मागास क्षेत्र अनुदान निधी योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार व शासनाकडून मंजूर करण्यात आलेल्या आराखडयातील योजनांवर / कामांवर खर्च करण्याची खबरदारी उपरोक्त दोन्ही नियंत्रक अधिकाऱ्यांनी घ्यावी. या संबंधीची सर्वस्वी जबाबदारी नियंत्रक अधिकारी म्हणून मुख्य कार्यकारी अधिकारी व जिल्हाधिकारी यांची राहिल.

८. उपरोक्त निधी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद तथा अध्यक्ष, कार्यकारी समिती, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, यांना प्राप्त झाल्यापासून कोणत्याही परिस्थितीत १५ दिवसांच्या आत संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणेस (ग्रामपंचायत/महानगरपालिका/नगरपरिषद) वितरीत करण्याविषयी पंचायत राज मंत्रालय, भारत सरकार यांच्या स्पष्ट सूचना आहेत. त्या अनुषंगाने संबंधित नियंत्रक अधिकारी यांनी उपरोक्त मुदतीत अंमलबजावणी यंत्रणेस निधी वितरण करण्याची दक्षता घ्यावी.

९. नियंत्रक अधिकाऱ्यांनी झालेल्या/होणा-या खर्चाचा आढावा घेऊन महालेखापाल कार्यालयाच्या नोंदीशी ताळमेळ घेवून प्रत्यक्ष खर्च व महालेखापाल कार्यालयात नोंद झालेला खर्च यामध्ये तफावत राहणार नाही याबाबत दक्षता घ्यावी आणि खर्चाच्या ताळमेळाचा दर तिमाही अहवाल विहीत मुदतीत सादर करावा. याशिवाय या योजनेच्या मासिक खर्चाचा अहवाल दरमहा १० तारखेपूर्वी शासनास पाठवावा. तसेच सदर अनुदानाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र महालेखापालांना सादर करावे व त्याची एक प्रत शासनास पाठवावी. सदर निधीचे १००% उपयोगिता प्रमाणपत्र दिनांक २९ फेब्रुवारी २०१३ पूर्वी पाठविणे आवश्यक आहे. उपयोगिता प्रमाणपत्राअभावी पुढील निधी वितरण करता येणार नाही.

१०. सदरहू खर्च "मागणी क्र.- एल -३ -२५१५ - इतर ग्रामीण विकास कार्यक्रम, १०२- सामूहिक विकास, केंद्र पुरस्कृत योजना, (०१) (०१), राष्ट्रीय सम विकास योजना/मागास भागासाठी अनुदान निधी योजना, (२५१५०४९२) (योजनांतर्गत/दत्तमत), ३१-सहाय्यक अनुदाने" या लेखाशिर्षाखाली सन २०१२-१३ या आर्थिक वर्षासाठी अर्थसंकल्पीय प्रणालीवर उपलब्ध करून दिलेल्या तरतूदी मधून भागविण्यात यावा.

११. सदर निधी वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. अनौ.संक्र.४४१/व्यय-१५, दिनांक- २२/१०/२०१२ अन्वये दिलेल्या सहमतीने वितरीत करण्यात येत आहे.

१२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्र. २०१२१०३११०३८०७३३२० असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

अश्विनी

(उज्वला अ.रणसिंग)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत-

१. विभागीय आयुक्त औरंगाबाद.
२. जिल्हाधिकारी हिंगोली.
३. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, हिंगोली.
४. जिल्हा नियोजन अधिकारी, हिंगोली.
५. प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, हिंगोली.
६. जिल्हा कोषागार अधिकारी, हिंगोली.
७. जिल्हा परिषदांचे वित्त व लेखा अधिकारी, हिंगोली.
८. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई.
९. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखापरीक्षा), मुंबई.
१०. महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखा व अनुज्ञेयता), नागपूर.
११. महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखापरीक्षा), नागपूर.
१२. संचालक लेखा व कोषागारे, नवीन प्रशासन भवन, मुंबई.
१३. महालेखापाल, (लेखापरीक्षा व लेखा अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई-१
१४. मुख्य लेखा परीक्षण (स्थानिक निधी लेखा) कोकण भवन, नवी मुंबई.
१५. वित्त विभाग, अर्थसंकल्प-१७/ व्यय-१५/ अर्थोपाय, मंत्रालय, मुंबई.
१६. नियोजन विभाग, कार्यासन १४१४, १४४४, मंत्रालय, मुंबई.
१७. कार्यासन क्रमांक वित्त-१/वित्त-७/योजना-७, ग्राम विकास व जलसंधारण, मंत्रालय, मुंबई.
१८. कार्यासन पंरा-६, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, बांधकाम भवन इमारत २५, मझबान पथ मुंबई-४०० ००१.

